Lietas Nr. C33378216
Lietas arhīva Nr. C-3782-16/19

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Siguldā 2016.gada 28.jūnijā

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Ineta Riekstiņa
ar tiesas sēdes sekretāri Ivetu Jungu

piedaloties prasītājas AS „Latvijas Gāze" pārstāvim /pers. A/, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „Latvijas Gāze" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu, un

k o n s t a t ē t

2015.gada 30.decembrī tiesā saņemta prasītājas AS "Latvijas Gāze" prasība pret /pers. B/ par parāda piedziņu, kurā norādīts, ka 2005.gada 22.novembrī starp akciju sabiedrības „Latvijas gāze" kā dabasgāzes piegādātāju (turpmāk - Prasītāja) un /pers. B/ kā dabasgāzes lietotāju (turpmāk - Atbildētājs) noslēgts Līgums par dabasgāzes piegādi individuālo dzīvojamo ēku (būvju) īpašniekiem Nr.51-118451 (turpmāk - Līgums) par dabasgāzes piegādi nekustamajā īpašumā /adrese A/ (turpmāk - Gazificētais objekts).

Saskaņā ar Līguma 1.1.punktu Prasītājs piegādā un pārdod, bet Atbildētājs saņem dabasgāzi Gazificētajā objektā, samaksā par to.

2014.gada 13.maijā Gazificētajā objektā veikta dabasgāzes patēriņa skaitītāja maiņa, uzstādīts jauns dabasgāzes patēriņa skaitītājs, ko apliecina Akts par skaitītāja maiņu Nr.110- 26. Minētajā aktā fiksēts Gazificētajā objektā uzstādītā dabasgāzes patēriņa skaitītāja PREMAGAS G4 BK 2,5T Nr.2009025-031-05-1 (turpmāk - Skaitītājs) rādījums tā demontāžas brīdī - 28885 m^3. Akts sastādīts Atbildētāja pārstāvja klātbūtnē. Skaitītājs Atbildētāja pārstāvja klātbūtnē ielikts drošības maisā Nr.BT150017054.

Prasītāja nodevusi demontēto Skaitītāju Valsts tiesu ekspertam ekspertīzes veikšanai. Ekspertam uzdots jautājums, „vai uz gāzes skaitītāja (izņemts /adrese/) ir pēdas, kas liecina par mērķtiecīgām darbībām iejaukties skaitīšanas ierīces darbībā?" 2014.gada 24.maijā Valsts tiesu eksperts /pers. C/, tiesu eksperta sertifikāta Nr.1327030068, sniedzis Eksperta atzinumu Nr.2014-025, kurā secīgi aprakstīta ekspertīzes veikšanas gaita, kā arī aprakstīti un fototabulā attēloti konstatētie Skaitītāja bojājumi. Par ekspertīzes rezultātā izdarītajiem secinājumiem Valsts tiesu eksperts 2014.gada 24.maijā izsniedzis Eksperta izziņu Nr.2014-025 (turpmāk - Eksperta izziņa). Eksperta izziņā secināts, ka „uz eksperta rīcībā nodotā gāzes skaitītāja PREMAGAS G4 BK 2,5T No2009025-031-05-1 konstatētas pēdas, kas liecina par mērķtiecīgām darbībām iejaukties skaitīšanas ierīces darbībā."

Ņemot vērā to, ka konstatēta darbību veikšana ar mērķi iejaukties Skaitītāja skaitīšanas ierīces darbībā, par ko atbildīgs Atbildētājs, tad, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem apsvērumiem, Atbildētājam ir pienākums samaksāt Prasītājai par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju par dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu.

Līguma 2.1.4.punktā noteikts, ka lietotāja pienākums ir nodrošināt Latvijas Gāzes kā piegādātāja uzstādītā skaitītāja un plombu saglabāšanu. Attiecīgs pienākums izriet arī no Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 „Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" (turpmāk - Noteikumi Nr.1048) 21.punkta un 36.2.apakšpunkta. Saskaņā ar Līguma 4.2.punktu, ja piegādātājs Latvijas Gāze konstatē tīšus skaitītāja bojājumus, ir bojātas vai norautas skaitītāja vai gāzes vadu plombas vai izdarīti citi pārkāpumi, kuru dēļ samazināts gāzes patēriņa lielums vai radīta iespēja gāzi lietot bez maksas, piegādātājs pārtrauc gāzes padevi un izdara pārrēķinu tarifa trīskāršā apmērā par laika posmu no pēdējās piegādātāja izdarītās pārbaudes vai skaitītāja uzstādīšanas dienas, kā arī pieprasa segt skaitītāja vērtību sabojāšanas gadījumā.

Atbilstoši Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmajai daļai, ja energoapgādes komersants konstatē, ka enerģijas lietotājs ir pārkāpis Ministru kabineta noteikumus par dabasgāzes piegādi un lietošanu vai līgumu par dabasgāzes piegādi un tā rezultātā enerģijas lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, enerģijas lietotājs samaksā energoapgādes komersantam par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju. Kārtību, kādā energoapgādes komersants nosaka faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu, kā arī kompensācijas apmēru un aprēķināšanas kārtību, nosaka Ministru kabinets.

Pieteikumā norādīts, ka Ministru kabinets pieņēmis Noteikumus Nr.1048. Atbilstoši Noteikumu Nr.1048 46.punktam 2013.gada 20.novembrī Prasītāja apstiprinājusi „Norēķinu kārtību par dabasgāzi mājsaimniecības lietotājiem" (turpmāk - Norēķinu kārtība). Atbilstoši Noteikumu Nr.1048 72.punktam mājsaimniecības lietotājs ievēro šo noteikumu prasības, ciktāl šajos noteikumos nav noteikts citādi. Saskaņā ar Noteikumu Nr.1048 56.punktu un Norēķinu kārtības 9.punktu, ja sistēmas operators konstatē šo noteikumu vai līguma pārkāpumu, kura dēļ lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, lietotājs samaksā sistēmas operatoram par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju. Noteikumu Nr.1048 87.punktā un Norēķinu kārtības 10.punktā noteikts, ka sistēmas operators aprēķina šo noteikumu 56.punktā minētā pārkāpuma rezultātā izlietotās dabasgāzes daudzumu mājsaimniecības lietotājam saskaņā ar sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktajām dabasgāzes diferencētajām patēriņa normām. Noteikumu Nr.1048 58.punktā un Norēķinu kārtības 10.punktā paredzēts, ka sistēmas operators šo noteikumu 56.punktā paredzēto kompensāciju nosaka, reizinot aprēķināto izlietotās dabasgāzes daudzumu ar tarifu divkāršā apmērā. Atbilstoši Noteikumu Nr.1048 59.punktam un Norēķinu kārtības 10.punktam, ja nav iespējams precīzi noteikt, no kura laika samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, par perioda sākumu uzskata norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja pēdējās pārbaudes vai uzstādīšanas laiku (minētais periods nedrīkst būt ilgāks par diviem gadiem).

Papildus minētajam Prasītāja norāda, ka saskaņā ar Civillikuma 863.pantu tam, kas bauda vai vēlas baudīt kādas lietas labumus, arī jānes ar šo lietu saistītie pienākumi. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 864.pantu visas uz lietu gulošās nastas un apgrūtinājumi jānes lietas īpašniekam.

Saskaņā ar Eksperta izziņu Skaitītājs bijis sabojāts, un konkrēti, veiktas mērķtiecīgas darbības ar mērķi iejaukties Skaitītāja skaitīšanas ierīces darbībā, ko nevar atzīt par nejaušu bojājumu. Tādēļ ir bijis ietekmēts uzskatītais dabasgāzes patēriņa apjoms un radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas. Atbilstoši Noteikumiem Nr.1048 un Līgumam par Skaitītāja un plombu saglabāšanu ir atbildīgs Atbildētājs. Tādēļ, vadoties no Noteikumu Nr.1048 56., 58., 59., 87.punkta, aprēķināts izlietotās dabasgāzes daudzums un kompensācija par Noteikumu Nr.1048 un Līguma pārkāpumu, kura dēļ Atbildētājam samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms un radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas.

Vadoties no minētā, Atbildētājam ir pienākums samaksāt Prasītājai par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju ne tikai, pamatojoties uz pušu starpā noslēgtā Līguma noteikumiem, bet arī atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam tiesiskajam regulējumam.

Pieteikumā norādīts, ka tā rezultātā 2014.gada 12.novembrī Prasītāja nosūtījusi Atbildētājam Pretenziju par izlietotās dabasgāzes un kompensācijas

samaksu saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu Nr.18-15/4406, norādot, ka atbilstoši Izlietotās dabasgāzes un kompensācijas aprēķinam Nr.103582783 par laika posmu no 2012.gada 13.maija līdz 2014.gada 13.maijam Atbildētājam ir pienākums samaksāt Prasītājai par patērēto dabasgāzi 5102,54 *euro* un kompensāciju 9818,09 *euro*. Taču, tā kā minētajā laika periodā ar Skaitītāju uzskaitītais dabasgāzes patēriņš ir 2580,38 *euro*, Atbildētājam ir pienākums samaksāt Prasītājai par patērēto dabasgāzi papildus 2522,16 *euro* un kompensāciju 9818,09 *euro*, kopā 12 340,25 *euro*. Tāpat Atbildētājam papildus jāatlīdzina Skaitītāja vērtība, kas sastāda 46,20 *euro*. Tādējādi kopā Atbildētājam pienākums samaksāt Prasītājai 12 386,45 *euro*.

Prasītāja lūgusi Atbildētāju veikt samaksu līdz 2014.gada 21.novembrim, vienlaikus brīdinot, ka gadījumā, ja samaksa noteiktajā termiņā netiks veikta, Prasītāja būs spiesta vērsties ar prasību tiesā.

Pieteikumā norādīts, ka, atbildot uz Prasītājas 2014.gada 12.novembra pretenziju Nr.18-15/4406, Atbildētājs ar 2014.gada 21.novembra vēstuli informējis Prasītāju, ka pretenzijai nepiekrīt pilnā apmērā.

Civillikuma 1.pantā noteikts, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Konkrētajā gadījumā Atbildētāja saistības - pienākums veikt samaksu par patērēto dabasgāzi un kompensāciju, faktiski radies, pastāvot visiem trīs priekšnoteikumiem.

Kā jau minēts iepriekš, Atbildētājam ir pienākums samaksāt Prasītājai par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju, pamatojoties gan uz pušu starpā noslēgtā Līguma noteikumiem, gan arī atbilstoši normatīvajos aktos (speciālajās tiesību normās) noteiktajam tiesiskajam regulējumam.

Proti, atbilstoši pušu starpā noslēgtā Līguma 4.2.punktam, situācijā, kāda pastāv arī izskatāmajā lietā, kad konstatēti tīši skaitītāja bojājumi, ir bojātas vai norautas skaitītāja vai gāzesvadu plombas vai izdarīti citi pārkāpumi, kuru dēļ samazināts gāzes patēriņa lielums vai radīta iespēja gāzi lietot bez maksas, piegādātājs, saskaņā ar norēķinu kārtībā noteiktajām gāzes diferencētajām patēriņa normām, aprēķina Lietotāja nelikumīgi izlietotās gāzes daudzumu par laika posmu no pēdējās piegādātāja izdarītās pārbaudes vai skaitītāja uzstādīšanas dienas līdz gāzes padeves pārtraukšanai.

Atbilstoši Enerģētikas likuma 42.^{3}panta pirmajā daļā noteiktajam, gadījumos, ja enerģijas lietotājs ir pārkāpis Ministru kabineta noteikumus par dabasgāzes piegādi un lietošanu vai līgumu par dabasgāzes piegādi un tā rezultātā enerģijas lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, enerģijas lietotājs samaksā energoapgādes komersantam par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju.

Samaksa par dabasgāzi nav „klasiska" zaudējumu atlīdzība Civillikuma 1775. un citu pantu izpratnē, jo samaksas veikšana ir pielīgta Līgumā. Vienīgi līgumsoda samaksas apmērs tajos gadījumos, kad konstatēti skaitītāja tīši bojājumi un, līdz ar to, apgrūtināta faktiskā patēriņa noteikšana, ir pielīgts paaugstinātā apmērā, reizinot normatīvajā ceļā aprēķināto gāzes daudzumu par laika periodu no pēdējās piegādātāja izdarītās pārbaudes vai skaitītāja uzstādīšanas dienas līdz gāzes padeves pārtraukšanai ar gāzes tirdzniecības gala tarifu divkāršā apmērā.

Savukārt Latvijas Gāzes pieprasītajai kompensācijai izskatāmajā lietā ir līdzīgas pazīmes ar līgumsodu. Abiem institūtiem ir kompensējošs raksturs. Civillikuma 1645.panta otrajā daļā noteikts, ka zaudējumu atlīdzības un citu civiltiesisko seku ziņā rupja neuzmanība ir pielīdzināma ļaunam nolūkam.

Kompensācijai faktiski ir arī preventīvs raksturs atturēties no energonesēja, šeit - dabasgāzes, vispār obligāto patērēšanas un apmaksas noteikumu pārkāpšanas, un patērētājam vai lietotājam izteikti sodošs raksturs par līguma un Noteikumu Nr.1048 pārkāpšanu. Līgumsodam ir preventīvs raksturs atturēties no saistības pārkāpuma un sodošs raksturs par saistības pārkāpumu. Tādēļ Prasītājas ieskatā kompensācijas tiesiskuma izvērtēšanai ir pamats vadīties no tiesību normām par līgumsodu, kas regulē faktiski līdzīgas tiesiskās attiecības.

Civillikuma 1716.pants noteic, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Civillikuma 1717.pants noteic, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Konkrētajā gadījumā līdzēju gribas brīvība pašiem noteikt līgumsoda (vai kompensācijas) apmēru ir aprobežota, pirmkārt, ar Noteikumu Nr.1048 58.punktā un Norēķinu kārtības 10.punktā paredzēto, ka sistēmas operators šo Noteikumu 56.punktā paredzēto kompensāciju nosaka, reizinot aprēķināto izlietotās dabasgāzes daudzumu ar tarifu divkāršā apmērā. Otrkārt, līdzēju brīvība savstarpēji vienoties par kādu citu līgumsodam pielīdzināmās kompensācijas aprēķināšanas un maksāšanas kārtību ir aprobežota ar apstākli, ka Latvijas Gāze atrodas monopolstāvoklī dabasgāzes piegādes jomā Latvijā, un kā tādai tai ir pienākums visiem patērētājiem, kas atrodas salīdzināmā situācijā vai apstākļos, nodrošināt dabasgāzes piegādi uz līdzīgiem nosacījumiem.

Tiesību normu kolīzijas risina Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likums, kura 9.panta sestās daļas 2.punkts noteic, ka, ja konstatē pretrunu starp vienāda juridiska spēka vispārējo un speciālo tiesību normu, vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma.

Ievērojot minēto, redzams, ka Atbildētāja izvairīšanās no samaksas par patērēto dabasgāzi un no kompensācijas samaksas nepelna tiesisku aizsardzību, tādēļ Prasītāja spiesta vērsties tiesā savu ar likumu aizsargāto interešu un tiesību aizstāvībai, par ko iesniedz šo prasības pieteikumu.

Pieteikumā norādīts, ka pirms prasības celšanas tiesā Prasītāja brīdinājusi Atbildētāju un aicinājusi veikt saistību labprātīgu izpildi. Atbildētājs saistības labprātīgi nav izpildījis.

Pretenzija par izlietotās dabasgāzes un kompensācijas samaksu saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu Atbildētājam nosūtīta 2014.gada 12.novembrī (Nr.18-15/4406) uz viņa deklarēto dzīvesvietu. Vienlaikus Atbildētājs brīdināts par prasības celšanu tiesā.

Prasītāja ar Atbildētāju nav vienojušies par mediacijas izmantošanu un Prasītāja uz prasības iesniegšanas tiesā brīdi nevēlas izmantot mediāciju prasības izskatīšanā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un ņemot vērā Enerģētikas likuma 18. un 42.^{3}pantu, Noteikumu Nr.1048 1.2., 3., 12., 21., 33., 36.2., 36.5., 46., 56., 58., 59., 65., 72., 84., 87.punktu un 90.1.apakšpunktu, Civillikuma 863., 864., 1036., 1402., 1511., 1587., 1590., 1646., 1756., 1759., 1765., 1828., 2004., 2021., 2033., 2107., 2109.pantu un Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu un 195.pantu, lūdz piedzīt no Atbildētāja Prasītājas labā parādu par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu 12 340,25 *euro*, Skaitītāja vērtību 46,20 *euro* un Prasītājas tiesāšanās izdevumus: samaksāto valsts nodevu 688,02 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro*, kopā piedzīt 13 079,17 *euro*; atzīt Prasītājas tiesības par periodu no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei saņemt no Atbildētāja likumiskos 6 % gadā no piespriestās, bet nesamaksātās summas.

2016.gada 11.februārī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst pilnīgi, prasība nav pamatota un ir noraidāma (lietas 56.lapa).

Prasītājs savā prasības pieteikumā sagrozījis lietas būtību un nepareizi iztulkojis normatīvos aktus.

Civilprocesa likuma 93.pants noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu prasījumu pamatojumu. Prasības pieteikumam pievienotie pierādījumi nav prasījumus pierādoši.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, vadoties no Civilprocesa likuma 1., 74., 147.panta otro daļu, 148.panta otro daļu, lūdz prasību noraidīt pilnā apmērā.

Par tiesas sēdes laiku un vietu pusēm paziņots, 2016.gada 11.februārī nosūtot tiesas pavēstes, ko apliecina ieraksts lietas uzziņas lapā (lietas 1.lapa).

2016.gada 18.martā atbildētājam uz viņa deklarēto dzīves vietu /adrese/, nosūtītā pavēste atsūtīta tiesai ar Latvijas pasta darbinieka norādi, ka atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas 59.lapa).

Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis samazināja prasības summu prasības daļā par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu, lūdzot piedzīt 11 640,25 *euro*, pārējā daļā prasību uzturēja pilnībā, par ko parakstījās pielikumā tiesas sēdes protokolam (lietas 63.lapa).

Paskaidroja, ka pirms prasības celšanas 2014.gada 21.novembrī atbildētājs veicis maksājumu 700 *euro* apmērā.

Papildus paskaidroja, ka, veicot gāzes skaitītāja apsekošanu/adrese/, a/s "Latvijas Gāze" darbinieks pamanījis skaitītāja skrāpējumus, tāpēc notikusi skaitītāja demontāža, par ko sastādīts akts par skaitītāja maiņu.

Skaitītājs atbildētāja pārstāvja klātbūtnē ievietots drošības maisā. Demontētais skaitītājs nodots ekspertīzei, un eksperts sniedzis atzinumu, ka konstatēta darbību veikšana ar mērķi iejaukties skaitītāja skaitīšanas ierīces darbībā.

Norādīja, ka atbildētājs eksperta atzinumu nav apstrīdējis.

Atzina, ka tiesai nav iesniegti pierādījumi par skaitītāja vērtību 46,20 *euro* apmērā.

Lūdza prasību apmierināt.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, tiesu par neierašanās iemesliem nav informējis, lietas izskatīšanu atlikt nav lūdzis.

Tā kā par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma prasībām, nosūtot tiesas pavēsti uz atbildētāja deklarēto dzīves vietu, tiesa atzīst, ka lietu iespējams skatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

M o t īv u da ļ a

Noklausījusies prasītāja pārstāvja paskaidrojumus un pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota, bet apmierināma daļēji.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 2109.pantu, kad piegādātājs pieprasīto lietu piegādājis, līdzēju tiesiskās attiecības apspriežamas pēc pirkuma līguma noteikumiem.

Atbilstoši Civillikuma 2021.pantam no pirkuma līguma izceļas abām pusēm savstarpējas prasījuma tiesības kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību.

Lietas materiāliem pievienota Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Siguldas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs/izdruka, no kuras redzams, ka, pamatojoties uz tiesneses 2000.gada 8.jūnija lēmumu, /pers. B/ nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ar kadastra numuru /numurs/, kas atrodas /adrese/ (lietas 26.-27.lapa).

No lietas materiāliem redzams, ka 2005.gada 22.novembrī starp akciju sabiedrību "Latvijas Gāze" kā Piegādātāju un ēkas /adrese/, īpašnieku /pers. B/ kā Lietotāju noslēgts Līgums par dabasgāzes piegādi individuālo dzīvojamo ēku (būvju) īpašniekiem Nr.51-118451 (lietas 17.lapa).

Minētā līguma 1.1.punktā noteikts, ka Piegādātājs pārdod un piegādā dabasgāzi – turpmāk tekstā "Gāzi" Lietotāja individuālajā dzīvojamā ēkā (būvē) (turpmāk tekstā – "ēkā"), bet Lietotājs saņem un samaksā par piegādāto gāzi.

Saskaņā ar minētā līguma 2.1.4. punktu Lietotājs apņēmies uzņemties pilnīgu atbildību par Lietotājam piederošo gāzes tīklu un aparatūras tehnisko stāvokli: ievērot aparatūras lietošanas instrukcijas; nodrošināt gāzes skaitītāju un to plombu saglabāšanu.

Atbilstoši minētā līguma 3.2.3.punktam Piegādātājam ir tiesības kontrolēt gāzes skaitītāja rādījumus, tā tehnisko stāvokli, nomainīt uzstādīto gāzes skaitītāju pret citu.

No prasības pieteikuma un prasītājas pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka 2014.gada 13.maijā atbildētājam piederošajā gazificētajā objektā /adrese/, veikta dabasgāzes patēriņa skaitītāja maiņa, uzstādīts jauns dabasgāzes patēriņa skaitītājs, ko apliecina lietas materiāliem pievienotais Akts par skaitītāja maiņu Nr.110-26 (lietas 18.lapa).

No minētā akta izriet, ka 2014.gada 13.maijā akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" Cēsu iecirkņa atslēdznieks gāzmetinātājs /pers. D/, klātesot /pers. B/, veicis gāzes skaitītāja maiņu gazificētajā objektā /adrese/, noņemts skaitītājs G4 BK2.5T Nr.2009025, rādījums 28885, plomba Nr.5129052-zila.

Akta piezīmēs norādīts, ka skaitītājs ievietots drošības maisā Nr.BT150017054 lietotāja klātbūtnē, lai veiktu papildus pārbaudi.

Atbilstoši starp pusēm noslēgtā līguma 4.5.punktam Lietotāja ģimenes locekļiem un citām personām, kas dzīvo kopā ar viņu, tāpat kā Lietotājam ir visas tiesības un jāpilda visi pienākumi, kas paredzēti šajā līgumā.

No prasības pieteikuma un prasītājas pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka demontēto skaitītāju prasītāja nodevusi Valsts tiesu ekspertam ekspertīzes veikšanai, uzdodot ekspertam jautājumu, vai uz gāzes skaitītāja, kas izņemts /adrese/, ir pēdas, kas liecina par mērķtiecīgām darbībām iejaukties skaitīšanas ierīces darbībā.

Lietas materiāliem pievienota 2014.gada 24.maija eksperta atzinuma par trasoloģiskās ekspertīzes veikšanu Nr.2014-025 kopija (lietas 20.-23.lapa).

No minētā eksperta atzinuma izriet, ka ekspertīzi veicis Valsts tiesu eksperts /pers. C/, tiesu eksperta sertifikāta Nr.1327030068, un ekspertam uzdots šāds jautājums: "Vai uz gāzes skaitītāja ir pēdas, kas liecina par mērķtiecīgām darbībām iejaukties skaitīšanas ierīces darbībā?"

No minētā atzinuma izriet, ka eksperta rīcībā nodots gāzes skaitītājs PREMAGAS G4 BK 2,5T No2009025-031-05-1.

No izpētes daļas izriet, ka skaitītājs sastāv no metāla korpusa un skaitīšanas ierīces, kas savā starpā ir nofiksēti ar metāliskas kniedes palīdzību (skatīt attēlu Nr.4). Cauri kniedei ir izvērta savstarpēji savītas stieples, kuru gali ir nofiksēti ar pelēkas krāsas plombu (skatīt attēlu Nr.5).

Veicot gāzes skaitītāja metāliskās kniedes un virsmas ap kniedi vizuālu, mikroskopisku izpēti taisnos un slīpi krītošos dažādas intensitātes gaismas staros tika konstatēts:

- uz virsmām pie kniedes augšpusē un apakšpusē ir redzamas radiālas dinamiska rakstura fragmentāras pēdas (no iepriekšējās kniedes) – skatīt attēlus Nr.6,7;
- kniede pilnībā nepārklāj skaitītāja korpusa cilindra cilpas caurumu (skatīt attēlu Nr.8);
- skaitītāja korpusa cilpas caurumā ir iepriekšējās kniedes fragmenti (skatīt attēlu Nr.8);
- uz virsmas pie kniedes apakšējā daļā ir redzamas sveša priekšmeta dinamiska rakstura pēdas (skatīt attēlu Nr.8);
- skaitītāja korpusa cilpas caurumā ir metāliskas kniedes fragmenti.

Radiāla rakstura dinamiska rakstura pēdas ap kniedes ārējām malām, sveša priekšmeta pēdas, iepriekšējās kniedes fragmenti skaitītāja korpusa cilpas caurumā, ļauj izdarīt kategorisku secinājumu, ka ir veiktas mērķtiecīgas darbības iejaukties skaitīšanas ierīces skaitīšanas mehānisma darbībā.

Tālāka izpēte netiek veikta.

No eksperta secinājumiem izriet, ka uz eksperta rīcībā nodotā gāzes skaitītāja PREMAGAS G4 BK 2,5T No2009025-031-05-1 tika konstatētas pēdas, kas liecina par mērķtiecīgām darbībām iejaukties skaitīšanas ierīces darbā.

Starp pusēm noslēgtā līguma 4.2.punkts noteic, ja Piegādātājs konstatē tīšus skaitītāja bojājumus, ir bojātas vai norautas skaitītāja vai gāzes vadu plombas vai izdarīti citi pārkāpumi, kuru dēļ ir samazināts gāzes patēriņa lielums vai radīta iespēja gāzi lietot bez maksas, Piegādātājs pārtrauc gāzes padevi un izdara pārrēķinu tarifa trīskāršā apmērā par laikposmu no pēdējās Piegādātāja izdarītās pārbaudes vai skaitītāja uzstādīšanas dienas, kā arī pieprasa segt skaitītāja vērtību sabojāšanas gadījumā.

Enerģētikas likuma 42.^{3}panta pirmā daļa (likuma redakcijā, kas bija spēkā pārkāpuma konstatēšanas dienā) noteic, ja energoapgādes komersants konstatē, ka enerģijas lietotājs ir pārkāpis Ministru kabineta noteikumus par dabasgāzes piegādi un lietošanu vai līgumu par dabasgāzes piegādi un tā rezultātā enerģijas lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, enerģijas lietotājs samaksā energoapgādes komersantam par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju. Kārtību, kādā energoapgādes komersants nosaka faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu, kā arī kompensācijas apmēru un aprēķināšanas kārtību, nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabineta noteikumu Nr.1048 "Dabas gāzes piegādes un lietošanas noteikumi", kas bija spēkā pārkāpuma konstatēšanas dienā) (turpmāk

– Noteikumi Nr.1048) 21.punkts noteic, ka Lietotājam aizliegts ietekmēt norēķinu uzskaites mēraparāta un dabasgāzes patēriņa skaitītāja un ar to saistītu telemetrijas un telemehānikas sistēmu darbību.

Atbilstoši Noteikumu 1048 36.2.punktam Lietotājam ir pienākums nodrošināt uzstādīto norēķinu uzskaites mēraparātu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju, ar tiem saistītu telemetrijas un telemehānikas sistēmu un plombu saglabāšanu (plombas drīkst noņemt tikai sistēmas operators), kā arī 24 stundu laikā ziņot sistēmas operatoram par pamanītajiem norēķinu uzskaites mēraparātu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju, telemetrijas vai telemehānikas sistēmu un plombu bojājumiem.

Atbilstoši minēto noteikumu 46.punktam 2013.gada 20.novembrī akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" valdes sēdē apstiprināta Norēķinu kārtība par dabasgāzi mājsaimniecības lietotājiem (protokols Nr.50) (lietas 46.-48.lapa).

Noteikumu Nr.1048 56.punkts un Norēķinu kārtības 9.punkts noteic, ja sistēmas operators konstatē šo noteikumu vai līguma pārkāpumu, kura dēļ lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, lietotājs samaksā sistēmas operatoram par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju.

Noteikumu Nr.1048 87.punktā un Norēķinu kārtības 10.punktā noteikts, ka sistēmas operators aprēķina šo noteikumu 56.punktā minētā pārkāpuma rezultātā izlietotās dabasgāzes daudzumu mājsaimniecības lietotājam saskaņā ar sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktajām dabasgāzes diferencētajām patēriņa normām.

Noteikumu Nr.1048 58.punktā un Norēķinu kārtības 10.punktā noteikts, ka sistēmas operators šo noteikumu 56.punktā paredzēto kompensāciju nosaka, reizinot aprēķināto izlietotās dabasgāzes daudzumu ar tarifu divkāršā apmērā.

Savukārt Noteikumu 1048 59.punkts un Norēķinu kārtības 10.punkts noteic, ja nav iespējams precīzi noteikt, no kura laika samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, par perioda sākumu uzskata norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja pēdējās pārbaudes vai uzstādīšanas laiku (minētais periods nedrīkst būt ilgāks par diviem gadiem).

Tā kā no eksperta atzinuma izriet, ka veiktas mērķtiecīgas darbības ar mērķi iejaukties skaitītāja skaitīšanas ierīces darbībā, tiesai ir pamats secinājumam, ka ietekmēts dabasgāzes patēriņa apjoms un tādējādi radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas.

Lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka minēto eksperta atzinumu atbildētājs būtu apstrīdējis.

Tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētājam ir pienākums samaksāt prasītājam par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju ne tikai, pamatojoties uz pušu starpā noslēgtā līguma noteikumiem, bet arī atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" un prasītājas apstiprinātajai Norēķinu kārtībai par dabasgāzi mājsaimniecības lietotājiem.

No lietas materiāliem pievienotā izlietotās dabasgāzes un kompensācijas aprēķina Nr.103582783, aprēķina periods 13.05.2012.-13.05.2014., redzams, ka kopā izlietota dabasgāze 5102,54 *euro,* aprēķinātā kompensācija sastāda 9818,09 *euro,* un izlietotā, bet neuzskaitītā dabasgāze 2522,16 *euro,* kopā samaksai 12 340,25 *euro* (lietas 33.-36.lapa).

No lietas materiāliem pievienotās 2014.gada 12.novembra atbildētājam /pers. B/ adresētās pretenzijas par izlietotās dabasgāzes un kompensācijas samaksu saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu izriet, ka prasītāja aicinājusi atbildētāju samaksāt 12 340,25 *euro* līdz 2014.gada 21.novembrim, vienlaicīgi brīdinot, ka norādītās summas nenomaksāšanas gadījumā tiks iesniegta prasība tiesā (lietas 37.-39. lapa).

Lietas materiāliem pievienota /pers. B/ 2014.gada 21.novembra Gāzes uzskaites un norēķinu departamentam adresētā atbilde uz pretenziju, no kuras izriet, ka atbildētājs pretenzijai nepiekrīt pilnā apmērā (lietas 41.lapa).

Savukārt no AS "Latvijas Gāze" 2014.gada 12.decembra atbildētājam /pers. B/ adresētās atbildes "Par atbildi uz pretenziju par bojāto dabasgāzes patēriņa skaitītāju izriet, ka Latvijas Gāze uzskata, ka tiesību normās noteiktajā kārtībā veiktais aprēķins par Gazificētajā objektā izlietoto dabasgāzi un kompensāciju ir pamatots ar lietas faktiskajiem apstākļiem un tiesiskajiem apstākļiem (lietas 42.-44.lapa).

Kā izriet no atbildētāja tiesā iesniegtajiem paskaidrojumiem, tad atbildētājs prasību neatzīst, norādot, ka prasītājs prasības pieteikumā sagrozījis lietas būtību un nepareizi iztulkojis normatīvos aktus (lietas 56.lapa).

Tajā pat laikā atbildētājs nav norādījis, kā prasītāja sagrozījusi lietas būtību, un kādus normatīvos aktus prasītāja nepareizi iztulkojusi.

Atbildētājs pamatoti norādījis, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Taču lietā nav iesniegti nekādi pierādījumi, kas apliecina atbildētāja iebildumus par tiesā celto prasību.

Pie lietā konstatētajiem apstākļiem tiesa uzskata, ka ir tiesisks pamats no atbildētāja prasītājas labā piedzīt parādu par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu 11 640,25 *euro* apmērā, kā to tiesas sēdē lūdza prasītājas pārstāvis.

No prasības pieteikuma izriet, ka prasītāja no atbildētāja lūgusi piedzīt arī skaitītāja vērtību 46,20 *euro* apmērā.

Lietas materiāliem pievienots AS "Latvijas Gāze" 2015.gada 10.jūnija rēķins Nr.51-118451S, kurā saņēmējs: /pers. B/, pamatojums: par gāzes skaitītāju BK-G4T gazificētajā objektā /adrese/, summa apmaksai 46,20 *euro* (lietas 45.lapa).

Taču tiesai nav iesniegti nekādi pierādījumi, kas apliecina skaitītāja vērtību 46,20 *euro.*

Lai arī atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta ceturtajai daļai, tiesa vērsa prasītājas pārstāvja uzmanību un paziņoja, ka par minēto faktu tiesā pierādījumi nav iesniegti, prasītājas pārstāvis nelūdza tiesai noteikt termiņu attiecīgu pierādījumu iesniegšanai.

Tādējādi tiesa uzskata, ka prasība daļā par skaitītāja vērtības 46,20 *euro* apmērā piedziņu nav pierādīta, līdz ar to ir noraidāma.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Likumisko procentu apmērs noteikts Civillikuma 1765.panta pirmajā daļā un tas ir seši procenti no simta gadā.

Minētā panta ceturtā daļa noteic, ka likumiskie nokavējuma procenti ir aprēķināmi tikai no paša kapitāla.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru(..).

Ievērojot minēto tiesību normu noteikumus, tiesa uzskata, ka apmierināms AS „Latvijas Gāze" lūgums noteikt prasītājam tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt 6 % (seši procenti) gadā no izlietotās, bet neuzskaitītās dabasgāzes parāda 2522,16 *euro* kā likumiskos nokavējuma procentus.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Tādejādi tiesa uzskata, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenama valsts nodeva 664,14 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 4,70 *euro*.

No lietas materiāliem redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā ir 6,70 *euro.*

Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, ciktāl tie pārsniedz prasītājas samaksātos (4,70 *euro),* 2,00 *euro* apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam, atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu, 97., 190., 193., 195., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Latvijas Gāze", reģistrācijas numurs 40003000642, parādu par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu 11 640,25 *euro* (vienpadsmit tūkstoši seši simti četrdesmit *euro* un 25 centi), valsts nodevu 664,14 *euro* (seši simti sešdesmit četri *euro* un 14 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* (četri *euro* un 70 centi), kopā piedzenot 12 309,09 *euro* (divpadsmit tūkstoši trīs simti deviņi *euro* un 09 centi).

Noraidīt prasību daļā par skaitītāja vērtības 46,20 *euro* (četrdesmit seši *euro* un 20 centi) piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus – ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,00 *euro* (divi *euro* un 00 centi*),* nosakot to samaksu šādā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22.

Noteikt AS „Latvijas Gāze" tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos 6 (seši) % gadā no 2522,16 *euro* (divi tūkstoši pieci simti divdesmit divi *euro* un 16 centi), ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu apmērs sasniedzis kapitāla lielumu.

Noteikt atbildētājam sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Siguldas tiesā.

Tiesnese I.Riekstiņa